

Morse weer erkend

KIEN verlengt erkenning morse als UNESCO immaterieel cultureel erfgoed

Na een uitgebreid gesprek in november vorig jaar is morse wederom erkend als UNESCO Immaterieel Erfgoed. De VERON moest daarvoor een evaluatie overleggen over de afgelopen drie jaar en een plan voor de borging van het immaterieel cultureel erfgoed voor de komende drie jaar. VERON-voorzitter Remy Denker PA0AGF vertelt er alles over.

De erkenning van een immaterieel cultureel erfgoed wordt in Nederland afgegeven door het Kenniscentrum voor immaterieel erfgoed Nederland, kortweg KIEN. Op haar beurt legt het KIEN verantwoording af aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Dit ministerie heeft contacten met UNESCO. Ten aanzien van UNESCO en het immaterieel erfgoed is het goed te weten dat de UNESCO in 2023 vierde dat het twintig jaar geleden hierover een internationaal verdrag tekende.

Elke drie jaar wordt de houder van een erfgoed uitgenodigd voor een gesprek over de borging van het erfgoed. Daarin wordt geëvalueerd hoe de borging van het erfgoed over de afgelopen drie jaar is gegaan, met als kritische vraag wat er niet goed ging en hoe we gaan zorgen dat het wel goed gaat. Vervolgens wordt het borgingsplan voor de komende drie jaar doorgenomen. Er wordt gewerkt met een standaard, goed onderbouwde, vragenlijst zodat het KIEN een gedegen indruk krijgt van de borging.

Ook de VERON werd in november 2023 uitgenodigd voor een evaluatiegesprek. Ondergetekende heeft bijna twee uur met het KIEN overleg gehad. In zo'n gesprek komen uiteraard ook andere aspecten aan de orde, waardoor het KIEN een goede indruk van de borging van, en het enthousiasme over, het erfgoed krijgt. De evaluatie is daarna intern bij het KIEN besproken, waarna de VERON de bevestiging ontving dat cultureel erfgoed "morse als communicatiemiddel" voor de komende periode van drie jaar is goedgekeurd.

Organisatorisch is het natuurlijk fijn dat deze erkenning er is, maar wat is de waarde ervan voor ons als vereniging en speciaal voor de gebruikers van morse?

- Vanwege de voortschrijdende communicatietechnieken komt het gebruik van morse steeds meer op de achtergrond. Voor velen is het een vergeten techniek, totdat morsecode tijdens een evenement weer hoorbaar is. Dan komt er weer emotie naar boven. Tijdens diverse manifestaties gaven geïnteresseerden aan om het morseschrift weer op te pakken.
- Deze erkenning stimuleert velen om zich morsecode eigen te maken, omdat er kennelijk, en voor ons amateurs op de banden hoorbaar, nog veel mede-amateurs daarmee bezig zijn. In het borgingsplan is namelijk aangegeven dat nog veel amateurs in Nederland actief morsecode gebruiken.
- Hoewel in Nederland geen morse-examens worden afgenomen zijn er nog veel amateurs die in groepsverband morse

code leren. Men wil graag tot de groep behoren die de taal van morse beheerst. Uiteraard speelt een rol dat de cursisten het ook leuk vinden het gebruik van de morse te beheersen. Een goed voorbeeld hiervan is de opleiding op de SS Rotterdam. Morsecursussen worden ook nog in afdelingen gegeven. Denk aan de afdeling Amersfoort waar Koos Sportel PA3BJV al meer dan 40 jaar morsecursussen verzorgt.

- Het komt er dus op neer dat we via deze erkenning geen vergeten groep gebruikers van een immaterieel cultureel erfgoed zijn. Dat is een goed argument om bij discussies over onze hobby te gebruiken.
- De erkenning toont aan dat zelfs op het niveau van de overheid morse code als communicatiemiddel wordt erkend.

Morse als cultureel erfgoed op internationaal niveau

- Rond 2015 is ook in België gewerkt aan een soortgelijke erkenning zoals in Nederland. Ook daar is vanuit de overheid een erkenning afgegeven. Ook in Duitsland was men daar-mee bezig.
- De VERON werkt samen met KIEN aan een wereldwijde erkenning van morse als communicatiemiddel. Het advies van het KIEN was om samen met andere radioverenigingen om te komen tot een gezamenlijke voordracht. Echter, KIEN gaf al snel aan dat de prioriteit tot een voordracht niet direct bij het onderwerp morse zou liggen. Overigens bespreekt het KIEN de mondiale voordrachten met het ministerie, waarna het KIEN de uiteindelijke voordracht indient bij de UNESCO. In samenwerking met het ministerie wordt dus een shortlist opgesteld.
- Tijdens de laatste IARU-conferentie heeft de VERON de mondiale voordracht met een aantal andere verenigingen besproken, waarna bleek dat andere verenigingen kortere lijntjes hebben met UNESCO. We besloten om daarvan gebruik te maken.

Het is een goed gevoel dat het KIEN onze borgingsplannen heeft goedgekeurd en dat we het logo weer met trots mogen gebruiken.

Wilt u als afdeling of commissie het logo gebruiken? Neem dan contact op met het hoofdbestuur, zodat bekend is waar het logo gebruikt gaat worden.

Voor meer informatie over het KIEN verwijst ik naar <https://www.immaterieelerfgoed.nl/nl/kien> en <https://www.immaterieelerfgoed.nl/nl/morsecode> ■

